

Lovforslag nr. 4. Fremsat den 28. november 2007 af miljøministeren (Troels Lund Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love

(Strafskærpelse m.v.)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 32, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Spildevandsplanen må ikke stride mod vandplanen, jf. miljømålsloven, kommuneplanen og forudsætninger efter stk. 4.«

2. Efter § 78 indsættes:

»§ 78 a. En tilladelse, godkendelse eller dispensation efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af denne lov, bortfalder, hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. dog stk. 2 og § 78 b.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at udnyttede tilladelser, godkendelser eller dispensationer efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af denne lov, bortfalder på et andet tidspunkt end efter stk. 1.

§ 78 b. Hvis en godkendelse efter lovens § 33 til husdyrbrug ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de 3 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at udnyttede godkendelser efter lovens § 33 til husdyrbrug bortfalder på et andet tidspunkt end efter stk. 1.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 også skal finde anvendelse for andre

afgørelser vedrørende husdyrbrug, der er truffet efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af loven. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at udnyttede afgørelser bortfalder på et andet tidspunkt end efter stk. 1.«

3. I § 110 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Ved udmåling af bødestraf skal der lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i § 1. Det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.«

Stk. 5-10 bliver herefter stk. 6-11.

4. I § 110, stk. 8, der bliver stk. 9, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

§ 2

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 925 af 28. september 2005, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 474 af 31. maj 2005 og senest ved § 30 i lov nr. 551 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 45 a indsættes:

»§ 45 b. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

§ 45 c. Miljøministeren kan fastsætte regler om tilsynsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomhed.«

2. § 59, stk. 1, nr. 2, affattes således:

»2) dumper optaget havbundsmateriale uden til-ladelse, jf. § 26, stk. 1, eller tilsidesætter vil-kår efter § 27 og § 54, stk. 1,«

§ 3

I lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lov-bekendtgørelse nr. 1755 af 22. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 25, stk. 1, nr. 1, *litra d*, ændres », jf. Er-hvervsministeriets regler herom,« til: »af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditations multilaterale aftale om gensidig anerkendelse,«

2. § 46, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 1 og 2.

3. § 46, stk. 2, der bliver stk. 1, affattes således:

»Ministerens bemyndigede kommunalbestyrelsen eller den myndighed, der i øvrigt fører til-syn og kontrol med den pågældende virksomhed

efter reglerne i kapitel 9 i lov om miljøbeskyttel-se, til at udføre opgaver i forbindelse med tilsy-net med, at loven og forskrifter udfærdiget efter loven overholdes.«

4. I § 46, stk. 3, der bliver stk. 2, udgår »og 2«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2008, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 32, stk. 2, i lov om miljøbe-skyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1. Ministeren kan fastsætte forskellige ikrafttræ-delsestidspunkter for de enkelte vanddistrikter.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. § 2 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedindhold
3. Gældende ret
 - 3.1. Overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven
 - 3.2. Sanktionsfastsættelse
4. Miljøministeriets overvejelser
5. Udvalgte overtrædelser
 - 5.1. Indledning
 - 5.2. Overtrædelser af § 19 og § 27
 - 5.3. Overtrædelser af § 33
 - 5.3.1. Godkendelsespligtig virksomhed (listevirksomhed)
 - 5.3.2. Særligt om ulovlig drift af autoophugningsvirksomhed
 - 5.4. Overtrædelser af § 71
 - 5.5. Vilkårsovertrædelser
 - 5.6. Affald
 - 5.6.1. Generelt om håndtering af affald
 - 5.6.2. Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler
 - 5.6.3. Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)
 - 5.6.4. Import og eksport af affald
 - 5.6.5. Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom
6. Bødefastsættelsen beror fortsat på en konkret vurdering
7. Andre ændringer i lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om kemiske stoffer og produkter
 - 7.1. Lov om miljøbeskyttelse
 - 7.2. Lov om beskyttelse af havmiljøet
 - 7.3. Lov om kemiske stoffer og produkter
8. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
9. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
10. De administrative konsekvenser for borgere
11. De miljømæssige konsekvenser
12. Forholdet til EU-retten
13. Hørte myndigheder og interesseorganisationer
14. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget er en genfremsættelse af det lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (Strafskærpeelse m.v.), som blev fremsat for Folketinget den 3. oktober 2007, jf. FT 2007-08, 1. samling, tillæg A66 (L 4). Lovforslaget

blev førstebehandlet den 9. oktober 2007 og henvist til Miljø- og Planlægningsudvalget. Lovforslaget bortfaldt ved udskrivelse af folketingsvalg den 24. oktober 2007. Lovforslaget er uændret i forhold til L 4, dog er ikrafttrædelsestidspunktet ændret til den 1. april 2008.

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse og forskellige andre love

Lovforslaget sigter først og fremmest mod at hæve bødeniveauet for de mindre alvorlige sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, der er straffelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3. Samtidig forudsættes det, at den administrative praksis ensrettes, således at bødeniveauet er ensartet i sammenlignelige sager.

Herudover indeholder lovforslaget visse mindre ændringer af miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven og lov om kemiske stoffer og produkter. Disse ændringer er tidligere blevet fremsat d. 1. marts 2007 ved lovforslag nr. 175 om forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven og forskellige andre love (Implementering af miljøansvarsdirektivet). Regeringen har valgt, at de ovenfor nævnte mindre ændringer skal genfremsættes i nærværende lovforslag. Det betyder, at lovforslaget om gennemførelse af miljøansvarsdirektivet alene kommer til at indeholde de nødvendige ændringer til gennemførelsen heraf. De foreslåede ændringer i miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven og lov om kemiske stoffer og produkter er i hovedsagen uændret i forhold til lovforslag L 175, dog er der sket visse mindre, uvæsentlige ændringer, hovedsagligt af lovteknisk karakter.

Ønsket om at hæve bødeniveauet for overtrædelse af miljølovgivningen har i flere omgange været behandlet af Folketinget:

Ved lov nr. 425 af 10. juni 1997 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Fastsættelse af særlige vilkår, nægtelse og tilbagekaldelse af miljøgodkendelse, tilsyn, konfiskation, retlighedsfrakendelse m.v.) blev der fokuseret på tre forskellige indsatsområder. På miljøstraffesagsområdet blev kriterierne for sanktionsfastsættelsen præciseret, så de på en tydeligere måde afspejlede Folketingets tilkendegivelser om, at det ikke må kunne betale sig at overtræde miljøbeskyttelsesloven. Det blev i den forbindelse også fastsat, at udgangspunktet om konfiskation af en opnået økonomisk fordel skal gælde, selv om der ved overtrædelsen ikke er sket skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor. Dette bl.a. for at bevare respekten for reglerne om forudgående godkendelser og tilladelser m.v. Herudover blev de administrative håndhævelsesmuligheder forbedret ved, at der blev indført adgang til at nægte miljøgodkendelse eller tilbagekalde en eksisterende miljøgodkendelse over for personer og selskaber, der er straffet for grovere overtrædelser af miljølovgivningen eller har efterladt gæld til myndighederne for oprensning af forurening. Miljøministeren fik slutteligt mulighed for over for en tilsynsmyndighed konkret at fastlægge omfanget og gennemførelsen

af tilsynet, da et optimalt miljøtilsyn er en forudsætning for en effektiv håndhævelse. Lovforslaget baserede sig bl.a. på en undersøgelse af behandlingen af og sanktionsniveauet i miljøstraffesager på industriens område for perioden 1993-1994. Undersøgelsen blev udført af professor Gorm Toftegaard Nielsen og blev udgivet i 1995 som arbejdsrapport nr. 77 fra Miljøstyrelsen med titlen »Undersøgelse af behandling og sanktionsniveau i miljøstraffesager«.

Ved lov nr. 412 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven (Grov miljøkriminalitet) blev en særlig straffebestemmelse indsat som straffelovens § 196, hvorefter der kunne straffes med fængsel i indtil 4 år for særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen. Ved lov nr. 474 af 31. maj 2006 om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet, straffeloven og lov om ændring af en række love på miljøområdet (Præcisering af reglerne om retsforfølgning af udenlandske skibe, skærpe af straffe for miljøkriminalitet m.v.) blev strafmaksimum i straffelovens § 196 skærpet fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 6 år.

Senest har Miljøministeriet i 2005 iværksat en undersøgelse, hvor 245 straffesager på natur-, miljø- og planlovsområdet blev gennemgået med henblik på at se, om sagsbehandlingen og sanktionerne er tilfredsstillende. De gennemgåede sager er afgjort med pålæggelse af straf i perioden 2003-2004. Undersøgelsen blev gennemført af professor Gorm Toftegaard Nielsen og udgivet i 2005 som arbejdsrapport nr. 20 fra Miljøstyrelsen med titlen »Undersøgelse af anvendelse af sanktioner m.v. i straffesager på natur-, miljø- og planområdet«.

Undersøgelsen viste bl.a., at bøderne i de mindre alvorlige sager er lave til trods for de ovennævnte lovgivningsinitiativer. Dette gælder ikke blot sager mod private. Også adskillige erhvervsvirksomheder er idømt bøder på få tusinde kr. På flere områder er der endvidere i de mindre sager betydelig forskel på de pålagte bøder, uden at denne forskel synes at bygge på, at sagerne adskiller sig væsentligt fra hinanden. Bøderne for overtrædelse af planloven og naturbeskyttelsesloven er forholdsvis ensartede og meget lave.

Det er regeringens vurdering, at der er behov for en forhøjelse og ensretning af bødestørrelserne. De forhøjede bøder skal bidrage til at opnå den ønskede præventive effekt overfor dem, der overtræder miljølovgivningen. Dette falder også i tråd med regeringens ønske om, at det ikke må kunne betale sig at overtræde miljølovgivningen.

2. Lovforslagets hovedindhold

Regeringen ønsker med dette lovforslag at gennemføre en generel skærpelse af bødeniveauet i de mindre alvorlige sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven. Dette gælder såvel i sager om overtrædelser, der er begået i forbindelse med gerningsmandens udøvelse af sit erhverv, som i sager om privates overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven.

Lovforslaget har to formål: Dels at indføre en regel om, at der ved bødeudmåling skal lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i miljøbeskyttelseslovens § 1 samt en regel om, at det skal betragtes som en skærpene omstændighed, at en overtrædelse er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv. Dels at foreslå et vejledende bødeniveau for at forbedre den præventive effekt af bødestrafte for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven.

Efter regeringens opfattelse bør bødeniveauet ved overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, i førstegangstilfælde i almindelighed være på minimum kr. 5.000. Er der tale om overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, hvor der er skærpene omstændigheder, bør bødeniveauet i førstegangstilfælde i almindelighed som minimum være på kr. 10.000.

Lovforslaget indeholder herudover forslag til særlige bødeniveauer for visse overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3. Det drejer sig om:

- Etablering, ændring og udvidelse af listevirksomhed uden miljøgodkendelse, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 50.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33.
- Ulovlig nedgravning, udledning og oplag af stoffer, produkter og materialer, der kan medføre forurening, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 20.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19. Bagatelagte overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 bør dog kun straffes med kr. 5.000.
- Ulovlig opbevaring af skrotbiler, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 20.000 for erhvervsdrivendes opbevaring af op til fem skrotbiler, dog foreslås et bødeniveau på minimum kr. 5.000 pr. bil op til to biler. Herudover foreslås et bødeniveau på minimum kr. 3.000 pr. bil for privates ulovlige opbevaring af skrotbiler for overtrædelse af bilskrotbekendtgørelsen.
- Ulovlig udledning af stoffer, der kan forurene vandet, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum

kr. 20.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 27.

- Ulovlig håndtering af affald, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 20.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 43 eller affaldsbekendtgørelsen.
- Ulovlig afbrænding af affald, hvor der foreslås forskellige bødestørrelser afhængig af affaldets art og mængde for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 43 eller affaldsbekendtgørelsen.
- Manglende underretning af tilsynsmyndigheden ved driftsuheld, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 20.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71.
- Overtrædelser af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, samt vilkår i tilladelser, godkendelser og dispensationer efter miljøbeskyttelsesloven, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 10.000.
- Ulovlig import og eksport af affald, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 10.000 i tilfælde, hvor ikke-anmeldepligtigt affald ikke ledsages af de krævede oplysninger, et bødeniveau på minimum kr. 20.000 samt et tillæg på kr. 3.000 pr. påbegyndt ton i tilfælde, hvor anmeldepligtigt affald transporteres uden tilladelse samt et bødeniveau på minimum kr. 10.000 i tilfælde, hvor der foreligger en tilladelse til transport, men kopi af denne og/eller transportdokumentet ikke er medbragt ved transporten.
- Ulovlig henkastning af affald, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 3.000 for privates og kr. 5.000 for erhvervsdrivendes henkastning af affald uden for genbrugsstationer m.m., samt et bødeniveau på minimum kr. 5.000 for privates og kr. 8.000 for erhvervsdrivendes henkastning af affald i naturen, dog foreslås et bødeniveau på minimum kr. 1.000 for privates henkastning af små mængder affald, f.eks. skovtursaffald.

Anden gang, der sker en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler, fastsat med hjemmel i § 110, stk. 3, finder regeringen, at der i almindelighed bør ske en fordobling af det vejledende bødeniveau.

Er der i forbindelse med en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven opnået en økonomisk fordel, skal denne fordel konfiskeres, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5. Konfiskationen bør efter regeringens opfattelse kombineres med en passende bøde. Det er regeringens opfattelse, at en passende bødestørrelse i almindelighed vil være en fjerdedel af det konfiskerede

beløb, dog minimum svarende til de vejledende bødeniveauer, der er gengivet ovenfor.

Lovforslaget ændrer ikke ved, at det fortsat er domstolene, der i sidste instans afgør, hvilken bøde der skal gives for den konkrete overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven. Afgørelsen beror på domstolenes vurdering af sagens omstændigheder. Det betyder, at der både kan være grundlag for at give en højere eller lavere bøde end det foreslåede bødeniveau, alt afhængig af, om der i sagen foreligger skærpene eller formildende omstændigheder. Denne vurdering følger straffelovens almindelige principper om bødeudmåling.

3. Gældende ret

3.1. Overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven

Overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven strafsanktioneres ifølge miljøbeskyttelseslovens § 110 med bøde eller fængsel.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1-16, straffes med bøde den, der overtræder en række nærmere angivne bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven. Der kan med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1, bl.a. pålægges straf for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19, som vedrører beskyttelse mod forurening af grundvand, jord og undergrund og miljøbeskyttelseslovens § 27, som vedrører beskyttelse mod forurening af overfladevand. Efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 7, kan der pålægges straf for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 71, som vedrører pligt til at underrette tilsynsmyndigheder ved driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor. Derudover kan der pålægges straf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2 og 4, såfremt pågældende undlader at efterkomme påbud eller forbud efter miljøbeskyttelsesloven eller tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller en godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven. Det er endvidere også strafbelagt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 6, at anlægge, påbegynde eller drive virksomhed uden en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33. Der henvises nærmere til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1-16, for en fuldstændig gennemgang af de forhold, der er strafbelagte.

Straffen for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven er bøde, jf. § 110, stk. 1. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed og der samtidig ved overtrædelsen er 1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare

derfor eller 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder besparelser, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Opdelingen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 og 2, indebærer, at der udløses bødestraf efter § 110, stk. 1, i de tilfælde, hvor alle betingelserne i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, ikke er til stede. Det vil sige overtrædelser, der er begået ved simpel uagtsomhed, selvom der er sket skade på miljøet, fremkaldt fare herfor eller der er opnået eller tilsigtet økonomisk vinding, og overtrædelser begået med forsæt eller grov uagtsomhed, hvor der ikke er forvoldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, eller hvor der ikke er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel.

Miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, indeholder hjemmel til at fastsætte straf af bøde eller fængsel indtil 2 år for overtrædelser af bestemmelser i regler og forskrifter, der udfærdiges efter visse bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven. Denne hjemmel er eksempelvis udnyttet i bekendtgørelse om affald.

Både fysiske og juridiske personer kan straffes for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Strafansvaret for de juridiske personer er udtrykkeligt fastsat i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 4.

Er der ved en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven opnået en økonomisk fordel, enten i form af et udbytte eller en besparelse, skal denne økonomiske fordel konfiskeres, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5. Reglerne om konfiskation i straffesager findes i straffelovens 9. kapitel, der også finder anvendelse i sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven. Der skal også ske konfiskation ved formelle overtrædelser. Det kan i visse tilfælde være vanskeligt at dokumentere størrelsen af en økonomisk fordel, således at konfiskation ikke lader sig gennemføre. I sådanne tilfælde skal domstolene tage hensyn til den økonomiske fordel ved udmålingen af straffen, herunder en eventuel tillægsbøde.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 110 b kan retten til at udøve virksomhed omfattet af miljøbeskyttelseslovens kap. 5 under visse nærmere omstændigheder frakendes ved dom. Rettighedsfrakendelse kan eksempelvis ske, hvis den pågældende er straffet for overtrædelse af straffelovens § 196, eller gennagne gange eller i øvrigt under skærpene omstændigheder har overtrådt miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 40 a kan personer og virksomheder miste deres miljøansvarlighed, såfremt den pågældende er straffet under nærmere angivne forhold, herunder såfremt den pågældende er

straffet efter straffelovens § 196, eller straffet efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, hvor bøden har været på mindst kr. 10.000.

Efter straffelovens § 196, stk. 1, straffes med fængsel indtil 6 år den, der under skærpende omstændigheder i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund, eller den, der opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare herfor. Ifølge straffelovens § 196, stk. 2, straffes med fængsel indtil 6 år den, der i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter. Efter retsplejelovens § 997, stk. 3, kan der idømmes tvangsbøder.

3.2. Sanktionsfastsættelse

Udmålingskriterierne ved fastsættelse af sanktioner for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven følger normalt af straffelovens 10. kapitel. Heraf fremgår, at der skal tages hensyn til overtrædelsens grovhed, persons forhold m.v. Det skal endvidere ved strafudmålingen altid – også, hvor der foretages konfiskation – tillægges vægt, om overtrædelsen er sket med økonomisk vinding eller besparelse for øje, uanset om den økonomiske fordel er opnået eller alene tilsigtet.

På miljøbeskyttelsesområdet skal det ved udmåling af sanktionen særligt tillægges vægt, om der ved overtrædelsen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor. Ved bødefastsættelsen har mængde og farligheden af det ulovligt udledte forurenende stof, evt. suppleret med oplysninger om udgiften ved rensning efter udledning, tillige betydning.

Det er en skærpende omstændighed, hvis miljøet har taget skade eller været udsat for fare herfor, eller hvis overtrædelsen er sket med økonomisk vinding eller besparelse for øje, jf. også miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2. Andre skærpende omstændigheder er forsættelige forhold, gentagelse eller manglende efterkommelse af påbud eller indskærpelser.

Formildende omstændigheder kan medføre en nedsettelse af straffen. Dette kan f.eks. være tilfælde, hvor gerningsmanden har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, han har forvoldt. Andre eksempler på formildende omstændigheder er gerningsmandens personlige og økonomiske forhold og hvis der er gået så lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget, at anvendelsen af den sædvanlige straf er unødvendig.

4. Miljøministeriets overvejelser

Der er efter regeringens opfattelse i dag en række tilfælde, særligt i de mindre alvorlige sager om overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven, hvor den bødestraf, der udmåles, ikke afspejler den alvor, hvormed samfundet bør se på overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Dette gælder både i sager om privates og erhvervsdrivendes overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven.

Regeringen finder, at der ved bødeudmåling skal tages hensyn til miljøbeskyttelseslovens formål. Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 1 er lovens formål, at medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Med loven tilsikres særligt 1) at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper, 2) at tilvejebringe hygiejnisk begrundede regler af betydning for miljøet og for mennesker, 3) at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer, 4) at fremme anvendelse af renere teknologi og 5) at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse.

Ved en gennemgang af en række bødeforelæg og utrykte domme i perioden fra 2002 og frem til i dag og samtlige trykte domme vedrørende overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven kan det konstateres, at bøderne varierer selv i forholdsvis ensartede sager. Når der i det følgende refereres til den foreliggende praksis forstås herved den ovenfor nævnte gennemgang.

Regeringen vurderer, at det nuværende bødeniveau i de mindre alvorlige sager generelt er for lavt, når der tages hensyn til de miljømæssige konsekvenser, der kan være forbundet med at overtræde reglerne. Den præventive effekt af bøder på nogle få tusinde kroner for overtrædelser, der begås i erhvervslivet, er meget begrænset. Bøderne ses ikke altid at afspejle den økonomiske fordel, som lovovertrædelsen kan have medført. Det nuværende bødeniveau giver således ofte intet eller højst et meget begrænset økonomisk incitament for at overholde reglerne.

Bødestørrelserne synes endvidere ikke at være fulgt med prisudviklingen og bødeudviklingen på andre områder. Der er derfor efter regeringens opfattelse behov for en generel skærpelse af bødeniveauet i de mindre alvorlige sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven.

Ved udmålingen af en straf for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven bør det efter regeringens opfattelse, i højere grad end det i dag synes at være tilfældet,

indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået som led i et erhvervmæssigt forhold. Der bør således kunne stilles særlige krav til agtpågivenhed hos personer, der udøver erhvervsvirksomhed. Hertil kommer, at der især i disse sager kan være et særligt økonomisk incitament til at overtræde miljøbeskyttelsesloven. Det vil derfor i almindelighed være påkrævet med en væsentligt højere bøde, før bøden virker præventivt.

Tilsvarende gælder for gentagne overtrædelser, hvor det også i almindelighed vil være påkrævet med væsentligt højere bøder, før bøden vil have den ønskede præventive effekt. Straffelovens 10. kapitel indeholder betingelserne for at tillægge en overtrædelse gentagelsesvirkning.

Regeringen finder på den baggrund, at bødeniveauet bør skærpes gennem lovgivningsmæssige tiltag. Det foreslås derfor, at der i § 110 i miljøbeskyttelsesloven indsættes en bestemmelse om, at der ved udmåling af straf skal lægges vægt på miljøbeskyttelseslovens formål i § 1 og om, at det skal anses som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelser er begået som led i udøvelse af erhverv.

Det vurderes, at der er behov for vejledende bødeniveauer for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven.

Alle de nedenfor foreslåede bødeniveauer skal betragtes som vejledende for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, hvor der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet, hvor der i øvrigt ikke foreligger skærpende eller formildende omstændigheder og hvor der ikke er sket konfiskation eller udmålt en skønsmæssig bøde svarende hertil efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, jf. nedenfor.

Spørgsmålet om, hvilken bøde der skal udmåles i den enkelte konkrete sag, vil fortsat bero på domstolens samlede vurdering af sagens omstændigheder. Det betyder, at der kan være grundlag for at udmåle bøder, der er højere eller lavere end de foreslåede bødeniveauer. Dette afhænger af, om der er skærpende eller formildende omstændigheder i den konkrete sag.

Efter regeringens opfattelse bør bødeniveauet for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, i førstegangstilfælde i almindelighed være på minimum kr. 5.000. Foreligger der skærpende omstændigheder ved overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bør bødeniveauet i førstegangstilfælde i almindelighed være på minimum kr. 10.000.

Er der i forbindelse med en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven opnået en økonomisk fordel, skal denne konfiskeres, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5. Konfiskationen bør efter regeringens opfattelse kombineres med en passende bøde. En passende bødestørrelse vurderes i almindelighed at være en fjerdedel af den opnåede økonomiske fordel. Dette svarer til domstolspraksis på dambrugsområdet, jf. Højesterets domme fra 2001 optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2001, s. 1046 og 1056. Regeringen finder i tillæg hertil, at bøden i almindelighed som minimum bør svare til lovforslagets vejledende bødeniveauer.

Anden gang, der sker en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, finder regeringen, at der i almindelighed bør ske en fordobling af det vejledende bødeniveau.

Det er regeringens holdning, at der bør udmåles en ensartet bøde, uanset om der er tale om landbrugets eller industriens overtrædelser.

Det er regeringens opfattelse, at det må kunne forventes, at de foreslåede vejledende bødeniveauer for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af § 110, stk. 3, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet nogen ændring af Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven. Det er altid en konkret vurdering, om en sag er egnet til strafferetlig forfølgning ved domstolene. Uvæsentlige og bagatelagtige sager bør således normalt ikke politianmeldes, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Langt de fleste sager i forbindelse med tilsyn og håndhævelse bør og kan klare ad administrativ vej. Tilsynsmyndigheden bør således altid overveje, om administrative midler er tilstrækkelige og egnede til at standse et ulovligt forhold.

Det er ikke formålet med lovforslaget at anbefale politianmeldelse af alle simpelt uagtsomme overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Omvendt bør simpelt uagtsomme overtrædelser, der f.eks. har medført skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, efter omstændighederne strafforfølges.

I nogle sager, som Miljøministeriet har kendskab til, kan det give anledning til tvivl, om en given overtrædelse burde have været strafsanktioneret efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, i stedet for miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1. At den anvendte strafefjemmel i disse sager har været miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, kan bl.a. skyldes de vanskeligheder,

der er forbundet med at bevise, at der foreligger grov uagtsomhed eller forsæt og at der samtidig er sket skade på miljøet eller har været fare herfor eller at handlingen er begået med økonomisk vinding for øje. Med det vejledende bødeniveau sikres, at sanktionen i denne type sager – uanset at de dømmes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 – er mærkbar og har en præventiv effekt. Det anbefales som hidtil, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, frem for miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, hvis betingelserne herfor er til stede.

5. Udvalgte overtrædelser

5.1. Indledning

Nedenfor foreslås særlige vejledende bødeniveauer for visse overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven.

I praksis ses forholdsvis mange overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19, § 27, § 33 og § 71. Der synes at være en tendens til, at domstolene fastsætter bøder på kr. 5.000-10.000 for erhvervsmæssige overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, hvor der ikke er sket konfiskation eller udmålt en skønsmæssig bøde svarende hertil efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, og hvor der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet.

5.2. Overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 27

Efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1 og 2, må stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, ikke nedgraves i jorden, udledes eller oplægges på jorden eller afledes til undergrunden, medmindre der er givet tilladelse her til. Typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 er oplag – ofte direkte på jorden – af diverse materialer herunder motordele og væsker, der kan forurene jorden, udledning af toiletpildevand, husspildevand m.v. til bl.a. grøfter, samt nedgravning af affald, herunder maling og nedknuste byggematerialer.

Miljøbeskyttelseslovens § 27 indeholder et forbud mod at tilføre stoffer, der kan forurene vandet, til vandløb, søer eller havet. Stoffene må ikke oplægges sådan, at der er fare for, at vandet forurenes. Typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 27 er udledning af møddingsaft, ensilagesaft, spildevand, kemiske stoffer og gylle m.m. uden tilladelse, ofte med skader på miljøet og dyrelivet til følge.

For så vidt angår landbrugets udledninger har Højesteret senest i en dom fra 1987 om landbrug udtalt sig generelt om bødeudmålingen for så vidt angår ulovli-

ge udledninger af forurenende stoffer. Højesteret fastslår, at udgangspunktet for fastsættelsen af bøde efter miljøbeskyttelsesloven ved ulovlige udledninger, hvor det beregnede PE-tal (forureningseffekt) ikke overstiger 1.000, bør være kr. 5.000, medmindre der foreligger omstændigheder, der kan begrunde en forhøjelse eller en nedsættelse. Højesteret udtalte derudover, at risiko for skadevirkninger og typiske udslag af sådanne udledninger ikke skal tages i betragtning som bødeforhøjende omstændighed, men må anses omfattet af det almindelige forhøjede bødeniveau. Omregnet til nutidskroner vil bøden svare til omkring kr. 8.000. Regeringen mener, at dette er et for lavt bødeniveau.

Det er regeringens holdning, at der bør udmåles en ensartet bøde, uanset om der er tale om landbrugets eller industriens overtrædelser.

Regeringen finder, at bødeniveauet for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 27 er for lavt. Til illustration heraf kan nævnes en sag, hvor en person blev idømt en bøde på kr. 5.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 43 samt affaldsbekendtgørelsen. Personen havde i perioden fra september 2004 til juli 2005 undladt at bortskaffe en større mængde døde kalkuner opbevaret i 18 containere, hvilket medførte gener for naboer, smitterisiko og risiko for forurening af jord og grundvand. Den pågældende havde endvidere nedgravet en større mængde døde kalkuner uden tilladelse, hvilket medførte risiko for forurening af jord og grundvand.

Regeringen finder, at bødeniveauet for mindre alvorlige overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 27 i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 20.000. I de mindst alvorlige overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 bør bødeniveauet dog i almindelighed i førstegangstilfælde kun være på minimum kr. 5.000.

De foreslåede vejledende bødeniveauer tænkes at udgøre minimumsbøder. Bødeniveauet bør være højere i sager, hvor der foreligger skærpede omstændigheder. Til illustration af, hvornår bøden for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 vurderes at burde være højere end det vejledende bødeniveau kan nævnes en sag, hvor en entreprenør etablerede en privat vej ved brug af nedknust byggeaffald bl.a. bestående af nedknust tegl, beton og ledningsrester, hvilket fandtes i strid med miljøbeskyttelseslovens § 19. Under hensyntagen til, at kommunens påbud om opgravning og bortskaffelse af de udlagte materialer ikke var efterkommet, og at den pågældende havde opnået en besparelse på mellem kr. 100.000-150.000, blev bøden udmålt til kr. 100.000. Det er regeringens hold-

ning, at bøden burde have været højere. Sammenholdes den opnåede fortjeneste med bødens størrelse, må det klart formodes, at bødeudmålingen ikke havde en pønal effekt, og at bøden derfor var for lavt udmålt. Dommen blev senere anket og den anklagede frifundet, men dommen tjener stadig som eksempel på, hvad domstolene mente, at straffen skulle være for pågældendes overtrædelse.

Som et eksempel på, hvornår bøden for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 27 vurderes at burde være højere end det vejledende bødeniveau på kr. 20.000 kan nævnes en anden sag: Her var der sket uledning af forurenende stoffer til et vandløb. Det havde den følge, at bundfaunaen på 500 meter blev dræbt og på andre 500 meter delvist dræbt. En del af udslippet blev tilbageholdt af vandplantevækst. Virksomheden blev af landsretten idømt en bøde på kr. 60.000 med pålæg om at betale for analysen af vandløbet. I den konkrete sag var der dog skærpene omstændigheder, da arbejdsmiljøloven også var overtrådt.

Som endnu et eksempel på, hvornår bøden for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 27 vurderes at burde være højere end det vejledende bødeniveau på kr. 20.000 kan nævnes en sag, hvor en virksomhed blev idømt en bøde på kr. 40.000 for ved simpel uagtsomhed at have forvoldt en betydelig forurening af vandløb med imprægneringsvæske, som medførte omfattende død af bunddyr, ligesom det blev anset for sandsynligt, at forureningen havde medført fiskedød.

5.3. Overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 33

5.3.1. Godkendelsespligtig virksomhed (listevirksomhed)

Listevirksomheder må efter miljøbeskyttelseslovens § 33 ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse hertil. Listevirksomhed må heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrøbringelsen, på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt. En gennemgang af foreliggende praksis viser, at typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 33 eksempelvis består i at påbegynde autoophug, deponerings- eller forbrændingsvirksomhed (afbrænding af affald herunder biler, samt oplag af affald) uden godkendelse. Dette gælder både, hvor virksomheden startes op uden miljøgodkendelse og hvor virksomheden udvides eller ændres, uden at have den fornødne godkendelse.

I det følgende redegøres for den situation, hvor der er sket en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens §

33, dvs. hvor en godkendelsespligtig virksomhed etableres, ændres eller udvides uden fornøden miljøgodkendelse. Vilkårsovertrædelser omtales særskilt i afsnit 5.5.

Etablering, ændring eller udvidelse af listevirksomhed i strid med miljøbeskyttelseslovens § 33 betragtes som en alvorlig overtrædelse. Dette gælder efter omstændighederne også formelle overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 33. Baggrunden er, at virksomheder, der er omfattet af godkendelsespligten, netop er udvalgt på grund af deres potentielle risiko for forurening. Derudover forhindrer en manglende ansøgning om godkendelse myndighederne i at tage stilling til aktiviteten, herunder om virksomheden besidder den nødvendige ekspertise til at foretage den miljøfarlige behandling, samt til at føre det løbende tilsyn. Faren for skade på miljøet er høj, og dette bør afspejles i bødens størrelse.

Kerneområdet for en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33 er således en situation, hvor en industrivirksomhed etablerer, ændrer eller udvider en listevirksomhed uden at have godkendelse dertil. Der kan eksempelvis tænkes en situation, hvor virksomheden ansøger om en udvidelse og samtidig påbegynder udvidelsen uden at vente på, at udvidelsen godkendes af godkendelsesmyndigheden. Det er regeringens opfattelse, at en sådan adfærd ikke kan accepteres, og bødens størrelse bør således afspejle dette.

Ved en gennemgang af foreliggende praksis på området ses særligt ulovlig etablering af autoophug og virksomhed til afbrænding af kabelskrot.

Regeringen er af den opfattelse, at bøderne for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 33 generelt er for lave i betragtning af overtrædelsens alvor. Der ses i praksis eksempler på sager, hvor der udmåles bøder på kr. 5.000 for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 33, hvilket regeringen finder er et for lavt bødeniveau.

Når der henses til ovenfor nævnte betragtninger, er det regeringens opfattelse, at bødeniveauet for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33 i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 50.000.

5.3.2. Særligt om ulovlig drift af autoophugningsvirksomhed

Autoophugningsvirksomhed er godkendelsespligtig virksomhed i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33. Efter Miljøstyrelsens branchevejledning om autoophugningsvirksomhed kan der være tale om ulovlig drift af autoophug, hvis en virksomhed årligt modtager mere end 10 biler til ophugning, og/eller hvis en

virksomhed på/ved virksomhedens grund ved gentagne inspektioner i forbindelse med miljømyndighedernes tilsyn har mere end 5 biler stående påbegyndt til ophugning, uden at have godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Ophugningsvirksomheder, der ikke er registreret hos Miljøstyrelsen, dvs. ikke har bemyndigelse til at miljøbehandle biler samt udstede en skrotningsattest, må kun håndtere skrotbiler, der allerede er miljøbehandlet hos en registreret ophugningsvirksomhed.

Ved en gennemgang af foreliggende praksis om bødernes størrelser for ulovlig drift af autoophugningsvirksomhed ses eksempler på bøder, som efter regeringens opfattelse er for lave og i nogle sager alt for lave. Til illustration kan nævnes en sag, hvor en person årligt opkøbte 100 biler til reparation og videresalg. Den pågældende blev anset for at drive autoophugningsvirksomhed ved i væsentlig omfang at afmontere dele fra biler og påmontere disse på andre biler. Da virksomheden var drevet uden miljøgodkendelse og påbud om oprydning ikke var efterkommet, blev den pågældende idømt en bøde på kr. 5.000 samt tvangs bøder for fysisk lovliggørelse.

Regeringen er af den opfattelse, at bødeniveauet for ulovligt ophug af skrotbiler i erhvervsforhold i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 50.000 i tilfælde, hvor pågældende har mere end 5 skrotbiler stående påbegyndt til ophugning, eller i løbet af et år har modtaget mere end 10 biler til ophugning. En bil betragtes som »påbegyndt til ophugning«, hvis bilen ikke længere er komplet, og hvis det ikke senest 2 måneder efter en inspektion på stedet kan dokumenteres, at en bil, der ved inspektionen ikke var indregistreret, nu igen er blevet indregistreret.

5.4. Overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 71

Efter miljøbeskyttelseslovens § 71 skal den ansvarlige for en virksomhed straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af driftsuheld m.m., der medfører væsentlig forurening eller fare herfor.

Overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 71 straffes ofte i forbindelse med en samtidig overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 og/eller § 27 og/eller § 33. I sådanne situationer er det ikke muligt at foretage en opdeling af bødens størrelse, således så det kan ses, hvor meget bødens udmåling er på hver enkelt bestemmelse. Men ved en gennemgang af foreliggende praksis kan det konstateres, at bødernes størrelser er meget forskellige.

Regeringen er af den overbevisning, at der synes at være en tendens til, at bøderne udmåles for lavt i forhold til overtrædelsens alvor. Som eksempel kan næv-

nes en dom, hvor bøden var kr. 5.000 for ikke straks at have underrettet miljømyndigheden om udslip i forbindelse med driftsuheld, hvorfor der gik to timer inden myndigheden opdagede forurening af et vandløb.

Regeringen er af den opfattelse, at bødeniveauet for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 71 i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 20.000. Det kan efter regeringens opfattelse ikke tolereres, at tilsynsmyndigheden ikke underrettes om driftsuheld. Manglende underretning kan betyde, at tilsynsmyndigheden ikke har mulighed for at gribe ind med afværgeforanstaltninger, hvorved forureningens omfang kan blive større end nødvendigt. Alvoren af en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71 bør derfor afspejles i bødens størrelse. Det betragtes som en skærpende omstændighed, såfremt der er tale om en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71 i kombination med en af lovens øvrige bestemmelser.

De situationer, der er omfattet af underretningspligten efter miljøbeskyttelseslovens § 71, vil ofte have baggrund i en lovovertrædelse, der i hvert fald objektivt set er strafbar. Retssikkerhedslovens § 10 om forbud mod selvinkriminering, vil normalt ikke finde anvendelse i forbindelse med underretningspligten, da denne lovs § 10 kun finder anvendelse, når myndigheden har en konkret mistanke om strafbart forhold, og det har myndigheden normalt ikke, når underretningspligten indtræder.

5.5. Vilkårsovertrædelser

En godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 skal indeholde vilkår for virksomhedens etablering og drift. I øvrige tilladelser, godkendelser og dispensationer efter miljøbeskyttelsesloven kan der også fastsættes særlige vilkår. Vilkår i en miljøgodkendelse kan ændres, og der kan tilføjes nye ved et påbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1.

I praksis ses eksempler på overtrædelser af vilkår, der straffes med bøder på kr. 5.000. I disse sager er der ikke samtidig sket overtrædelse af andre regler. I en konkret sag blev der eksempelvis idømt en bøde på kr. 5.000 for overtrædelse af et vilkår i en spildevandstilladelse om en pligt til at anmelde uheld af betydning for spildevandsudledningen til tilsynsmyndigheden. I en anden konkret sag blev et vilkår om kompostering i en miljøgodkendelse overtrådt. Her havde anklagemyndigheden påstået bøde på kr. 40.000, men under hensyntagen til, at der var gået lang tid siden overtrædelsen var sket, til at der ikke var sket forurening af det primære grundvand og til, at der ikke ved overtrædelsen var tilsigtet økonomisk vinding, blev bøden fastsat til kr. 5.000.

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse og forskellige andre love

Bødeniveauet for overtrædelse af vilkår, herunder påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, i tilfaldelser og godkendelser m.v. bør efter regeringsopfattelse i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 10.000. Afhængig af vilkårets karakter og formål kan bøden reguleres i opadgående eller nedadgående retning. Overtrædelse af vilkår, der i deres indhold og karakter kan sammenlignes med det, der reguleres i lovens øvrige bestemmelser, f.eks. § 19, § 27 eller § 71, bør også sanktioneres på linje hermed. Det er regeringens holdning, at det i sager, hvor der foreligger simpel uagtsomhed, bør anses som en skærpene omstændighed, hvis der er sket skade på miljøet eller der er en potentiel risiko herfor ved overtrædelse af vilkåret eller hvis overtrædelse af et vilkår er sket med økonomisk vinding for øje. Foreligger der forsæt eller grov uagtsomhed i en sag, hvor der er sket skade på miljøet eller der er en potentiel risiko herfor ved overtrædelse af vilkåret eller hvis overtrædelse af et vilkår er sket med økonomisk vinding for øje, skal forholdet straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2. Manglende indberetning af egenkontrolresultater bør også anses som en skærpene omstændighed, da tilsynsmyndigheden ikke får et korrekt grundlag at reagere på.

Som et eksempel på bødeniveau for overtrædelse af vilkår, der straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, kan nævnes en sag, hvor en kommune og et selskab, der projekterede ombygning af et rens anlæg for kommunen, hver blev idømt en bøde på kr. 100.000 for tilsidesættelse af et vilkår for spildevandsudledning. De tiltalte vidste, at der var voldsomme overskridelser af det tilladte koncentrationsniveau i spildevandet, der fremkaldte fare for miljøet. Ovennævnte dom illustrerer efter regeringens opfattelse et passende bødeniveau for tilsvarende tilfælde.

5.6. Affald

5.6.1. Generelt om håndtering af affald

Ulovlig håndtering af affald er typisk en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 43 eller affaldsbekendtgørelsen. Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 43 er enhver, der frembringer, opbevarer, behandler eller bortskaffer affald, ansvarlig for, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 43 består f.eks. i, at den kommunale indsamlings- eller anvisningsordning ikke anvendes, og at de pågældende i stedet selv håndterer affaldet, eksempelvis

ved at have et oplag af maskindele, oliebeholdere m.v. på deres ejendom eller ved at afbrænde affald, der skulle være bortskaffet på anden vis.

Herudover kan det endvidere efter omstændighederne udgøre en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33, jf. afsnit 5.2 og 5.3.

Bødeniveauet på affaldsområdet ligger efter regeringens opfattelse for lavt. Bødeniveauet har ikke den nødvendige præventive effekt, når der henses til, at det for erhvervsvirksomheder nærmest er billigere at få en bøde for overtrædelse af miljølovgivningen end at håndtere affaldet korrekt. Dette selvom prisen for korrekt håndtering er meget lav. Hertil kommer, at forkert affaldshåndtering kan have store miljømæssige konsekvenser i form af skader på miljøet og naturen m.v., som er svære at genoprette og som i værste tilfælde kan være uoprettelige.

Som eksempel på en konkret sag, hvor regeringen er af den opfattelse, at bøden er for lavt udmålt, kan nævnes et tilfælde, hvor en virksomhed havde opbevaret affald på en måde, så det gav anledning til forurening og uhygiejniske forhold, ligesom affaldet ikke var sorteret i rette fraktioner. I alt var der tale om 13 overtrædelser af affaldslovgivningen over en samlet periode på næsten 1 ½ år. Gerningsmanden vedtog et bødeforelæg på 10.000 kr. Et andet eksempel er en sag, hvor der var sket afbrænding af hestegødning, uagtet at det kun måtte ske på godkendt anlæg. I denne sag blev et bødeforelæg på 1.000 kr. vedtaget af den skyldige.

Til illustration af et for lavt bødeniveau kan også nævnes en sag, hvor en person blev idømt en bøde på kr. 5.000 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 43 samt affaldsbekendtgørelsen. Personen havde i perioden fra september 2004 til juli 2005 undladt at bortskaffe en større mængde døde kalkuner opbevaret i 18 containere, hvilket medførte gener for naboer, smitterisiko og risiko for forurening af jord og grundvand. Den pågældende havde endvidere nedgravet en større mængde døde kalkuner uden tilladelse, hvilket medførte risiko for forurening af jord og grundvand.

Regeringen finder, at bøderne for ulovlig håndtering af affald klart skal afspejle alvoren i ikke at håndtere affaldet korrekt. Generelt finder regeringen, at bødeniveauet for håndtering af affald i strid med miljøbeskyttelseslovens § 43 eller affaldsbekendtgørelsen i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 20.000, jf. dog de særlige tilfælde nedenfor i afsnit 5.6.2.-5.6.5.

5.6.2. Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler.

Ulovlig afbrænding af affald sker ofte for at spare udgifterne til miljømæssig korrekt bortskaffelse. Afbrænding kan have en stor miljømæssig effekt, bl.a. pga. nedsivning af forurenende stoffer til jorden og grundvandet. Ved afbrænding af forurenende stoffer kan der dannes dioxin, hvilket er til fare for omgivelserne.

Bødepraksis på området varierer. For så vidt angår affald relateret til biler ligger bødeniveauet på kr. 1.000-8.000 kr. I en sag blev et bødeforelæg på kr. 2.000 vedtaget for at have afbrændt to campingvogne og 10 bildæk. I en anden sag blev et bødeforelæg på kr. 8.000 vedtaget for at have afbrændt 4 biler. Ved afbrænding af bygningsaffald er der givet bødeforelæg i størrelsesordenen kr. 1.000-25.000. Bøden på kr. 25.000 blev givet i en sag, hvor der var sket nedrivning af en bygning, der herefter blev brændt af sammen med elinstallationer, ledninger, plastic m.m.

Afbrænding af affald kan tillige være en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33. Dette eksempelvis ved ulovlig afbrænding af kabelskrot, hvor virksomheden skal være miljøgodkendt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33 for at foretage en sådan behandling. Der henvises til afsnit 5.3. om miljøbeskyttelseslovens § 33.

De nedenfor nævnte forslag til bødeniveauer tager udgangspunkt i hvilken affaldstype, der er tale om.

Kategori 1: Regeringen finder, at bødeniveauet for privates og erhvervsdrivendes afbrænding af mindre end 500 kg haveaffald, pap, papir, rent træ og lign. i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 2.000. Bødeniveauet for afbrænding af 500-1.000 kg bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 5.000. Bødeniveauet for afbrænding af 1-2 tons haveaffald bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 8.000.

Kategori 2: Det foreslås, at bødeniveauet for privatpersoners afbrænding af mindre end 100 kg husholdningsaffald, plastic, dæk, flamengo, bygningsaffald, glasfiber, tøj, jern, metal og lignende, i det omfang affaldet er klassificeret som ikke-farligt affald, i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 5.000, mens bødeniveauet for afbrænding af denne type affald i erhvervsforhold i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 8.000. Bødeniveauet for privates afbrænding af 100-500 kg bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 10.000, mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 20.000. Bødeniveauet for privates afbræn-

ding af 500-1.000 kg bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 15.000, mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 40.000.

Kategori 3: Bødeniveauet for privates og erhvervsdrivendes afbrænding af mindre end 10 kg maling, batterier, olieaffald, bremsevæsker og andet farligt affald bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 10.000. Ved afbrænding af mere end 10 kg af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig skade på miljøet, og der skal derfor straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Privates og erhvervsdrivendes afbrænding af PCB-holdigt affald og lignende ekstremt forurenende affald anses som særligt skærpende omstændigheder, og bødeniveauet herfor bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 20.000. Ved afbrænding af store mængder af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig skade på miljøet, og der skal derfor straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Er forskelligt affald omfattet af de første 3 kategorier blandet sammen, betragtes det som kategori 3-affald. Findes der PCB og lignende ekstremt forurenede affald i det afbrændte affald, behandles alt affaldet som ekstremt forurenende affald. Affald som ikke umiddelbart falder ind under kategori 1-3 behandles som ekstremt forurenende affald.

Hvis afbrændingen af affald har medført fare for brand i omgivelserne, betragtes dette som en skærpende omstændighed.

5.6.3. Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)

Ulovlig opbevaring af skrotbiler straffes efter bekendtgørelse om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra (bilsrotbekendtgørelsen). Skrotbiler skal i henhold til bilsrotbekendtgørelsen afleveres til forhandlere, der er registreret hos Miljøstyrelsen og som er i stand til at foretage korrekt miljøbehandling af bilen.

Opbevaring af skrotbiler vil herudover efter omstændighederne kunne betragtes som ulovligt oplag efter miljøbeskyttelseslovens § 19.

Den foreliggende bødepraksis synes at vise, at bødestraffen for ulovlig opbevaring af skrotbiler er meget forskellig. Hvor der er givet oplysninger om bilernes antal, synes der ikke at være taget hensyn dertil. Som eksempel kan nævnes en sag, hvor en person blev idømt en bøde på kr. 2.000 for at undlade at efter-

komme påbud om at fjerne én skrotbil fra ejendommen. I en anden sag blev ejeren af en autoophugvirk-somhed idømt en bøde på kr. 5.000 for at have undladt at oplyse til myndighederne, at hans kvalitetssikrings-certifikat til behandling af skrotbiler var udløbet. Herudover var han fortsat med at udføre særskilt behandling af ca. 275 udtjente person- eller varebiler uden at være registreret hertil, og uden at betingelserne for at være registreret var til stede.

Den foreliggende praksis giver ikke i øvrigt grundlag for at fastslå, hvorledes bøderne udregnes. Af en del domme og bødeforelæg fremgår det således ikke, hvor mange skrotbiler der er tale om ved de konkrete overtrædelser.

Ved en gennemgang af foreliggende praksis ses der ikke at være nogen konkret forklaring på de forskelligartede bøder, såsom skærpelse eller formildende omstændigheder. Dog synes der at være en tendens til, at der udmåles en bøde på kr. 1.000-2.000 pr. bil. Dette kan dog ikke anskues som en fast praksis, idet der som allerede nævnt er meget forskellige bødefastsættelser.

Regeringen finder, at bødeniveauet pr. skrotbil for private i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 3.000 pr. bil. Herved er der taget hensyn til størrelsen på den skrotpræmie, som for tiden udgør kr. 1.750, som privatpersoner modtager ved aflevering af biler til skrotning. Dertil kommer, at ulovlig opbevaring af skrotbiler kan forårsage miljøproblemer.

Bødeniveauet for erhvervsdrivendes ulovlige opbevaring af skrotbiler bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 20.000 i tilfælde, hvor pågældende har op til 5 skrotbiler opbevaret, dog foreslås et bødeniveau på minimum kr. 5.000 pr. bil, når den erhvervsdrivende har op til to skrotbiler opbevaret.

Har den pågældende mere end 5 skrotbiler opbevaret, vil der typisk være tale om drift af autoophugningsvirksomhed, som er godkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, jf. afsnit 5.3.

5.6.4. Import og eksport af affald

Ved overtrædelser, hvor transporten af ikke-anmeldepligtigt affald ikke ledsages af de oplysninger, der er krævet i artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1013/2006 af 14. juni 2006 om overførsel af affald, for så vidt angår ikke-anmeldepligtigt affald, bør bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 10.000.

For det anmelddepligtige affald, hvor der ikke en foreligger en tilladelse, bør bødeniveauet i alminde-

lighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 20.000 samt et tillæg på 3.000 kr. pr. påbegyndt ton.

Forligger der en tilladelse, men kopi af denne og/eller transportdokumentet ikke er medbragt ved transporten, bør bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 10.000.

5.6.5. Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom.

Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom er strafsanktioneret efter flere regelsæt. Både miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven indeholder regler herom.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 19, § 27 og § 43, jf. § 110, er det således strafbart at skaffe sig af med affald, bl.a. hvis der er fare for en forurening. Efter affaldsbekendtgørelsen, som er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, består der en generel pligt til at anvende de kommunale indsamlings- og anvisningsordninger, og affaldsbortskaffelse på fremmed ejendom vil derfor ofte være i strid med denne pligt.

I naturbeskyttelseslovens § 28 er der et forbud mod at henkaste og anbringe affald på fremmed ejendom uden ejerens tilladelse. I skovlovens § 11 findes yderligere en særbestemmelse om forbud mod anbringelse af affald på fredskovspligtige arealer.

Naturbeskyttelseslovens § 28 er placeret i naturbeskyttelseslovens kap. 4 om offentlighedens adgang til naturen, men bestemmelsen har efter praksis et bredt anvendelsesområde. Henkastning eller anbringelse af affald, uanset om det sker i naturen, i byer eller ved vejanlæg m.v., er således efter praksis i visse tilfælde blevet straffet efter naturbeskyttelseslovens § 89, jf. § 28.

Miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven udgør således to sideløbende generelle reguleringer af affaldsbortskaffelse, hvor naturbeskyttelsesloven dog alene regulerer affald på fremmed ejendom. Efter praksis gives ikke noget entydigt billede af, hvilken straffjemmel der anvendes i de mange tilfælde, hvor affaldsbortskaffelsen vil være en overtrædelse af både naturbeskyttelsesloven og miljøbeskyttelsesloven. Der findes flere eksempler på, at anbringelse af affald uden for en genbrugsstation eller en parkeringsplads er blevet straffet efter naturbeskyttelsesloven. Omvendt er henkastning af affald i skove og vandløb blevet straffet efter miljøbeskyttelsesloven.

Regeringen har ikke til hensigt at ændre på, at henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom kan straffes efter både miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven, men efter regeringens opfat-

telse må det være nærliggende, at naturbeskyttelseslovens § 28, trods sit brede anvendelsesområde, i højere grad anvendes i sager om henkastning af affald i naturen, såsom fx skove, mark og enge. Ved henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v. finder regeringen det omvendt mest nærliggende, at overtrædelsen straffes som en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens regler om affaldshåndtering og den pligt, der er efter affaldsbekendtgørelsen til at anvende de kommunale indsamlings- og anvisningsordninger.

Har den ulovlige affaldsbortskaffelse medført en forurening eller risiko for forurening, kan overtrædelsen straffes efter særreglerne i miljøbeskyttelseslovens § 19, § 27 eller § 43, jf. § 110.

Gorm Toftegaard Niensens rapport fra 2005 viste, at henkastning eller anbringelse af affald ofte bliver straffet med meget lave bøder. Dette gælder uanset, om overtrædelsen straffes efter miljøbeskyttelsesloven eller naturbeskyttelsesloven. Privates henkastning af affald i naturen, parkeringspladser og uden for genbrugsstationer er i mange tilfælde afgjort med en bøde på kr. 1.000. Ingen af de sager, som Gorm Toftegaard Nielsen undersøgte, vedrørte mere tilfældigt affald, som var efterladt efter en skovtur. Derimod havde de tiltalte personer ofte samlet en større mængde affald, som de bevidst havde forsøgt at bortskaffe. Det er regeringens opfattelse, at en bøde på kr. 1.000 for ulovlig affaldsbortskaffelse ikke har den ønskede præventive effekt, og ikke afspejler alvorligheden i overtrædelsen.

Regeringens mener derfor, at bødeniveauet for privates henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v., i almindelighed i førstegangstilfælde bør være minimum kr. 3.000.

Det er regeringens opfattelse, at bødeniveauet for henkastning af affald i naturen, fx skove, mark og enge, bør være højere end ved henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v. Dette skyldes bl.a. risikoen for at ødelægge naturen, og at omkostningerne til at fjerne affaldet er større, end hvis affaldet bliver smidt på en parkeringsplads m.v. Der vil ofte også gå længere tid, før affald i naturen opdages. På denne baggrund mener regeringen, at bødeniveauet for privates henkastning af affald i naturen, i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum kr. 5.000.

Det må anses som en skærpende omstændighed, hvis affaldsbortskaffelsen er sket som led i udøvelsen af et erhverv. For erhvervsdrivende bør bødeniveauet

for henkastning af affald derfor i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum kr. 5.000, fx ved henkastning af byggeaffald uden for en genbrugsstation, og i almindelighed i førstegangstilfælde på kr. 8.000, hvis henkastningen af byggeaffald er foretaget i naturen.

Henkastning af store mængder affald eller affald af særlig farlig eller skæmmende karakter skal betragtes som en skærpende omstændighed. Omvendt kan de nævnte minimumsbøder sænkes, hvis der er tale om små mængder affald eller særligt undskyldelige omstændigheder. Navnlig er minimumsniveauet på kr. 5.000 for privates henkastning af affald i naturen ikke møntet på f.eks. små mængder skovtursaffald. I sådanne tilfælde anser regeringen et bødeniveau på kr. 1.000 for passende.

Som normalt kan henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom straffes efter flere regelsæt. Det må forventes, at det foreslåede vejledende bødeniveau for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven vil få afsmittende virkning på sammenlignelige overtrædelser af naturbeskyttelsesloven.

6. Bødefastsættelsen beror fortsat på en konkret vurdering

I ovennævnte bemærkninger er det først og fremmest som et generelt princip anført, at der på de omhandlede områder bør ske en væsentlig skærpelse af det almindelige bødeniveau. Derudover er det markeret, at det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

I tilknytning hertil er der anført en række »strafpositioner«, der kan tjene som et udgangspunkt for retsanvendelsen i forskellige sagstyper. Men det er vigtigt at fremhæve, at spørgsmålet om, hvilken bøde der skal udmåles i den enkelte konkrete sag, fortsat vil bero på domstolenes samlede vurdering af sagens omstændigheder.

Det betyder på den ene side, at der jævnligt kan være grundlag for at udmåle bøder, der er højere – og efter omstændighederne væsentligt højere – end dem, der følger af de nævnte udgangspunkter. Det vil således eksempelvis være en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen har medført skade på miljøet, hvis der er givet indskærpelser forud for overtrædelsen, hvis der er tale om gentagelsestilfælde og hvis der har været fare for omgivelserne. Det samme gælder, hvor det i den konkrete sag kan lægges til grund, at der er opnået eller tilsigtet en økonomisk vinding. I så fald må det også indgå, om der kan være grundlag for konfiskation efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5.

Det anførte betyder på den anden side, at der efter omstændighederne også kan være grundlag for at udmåle lavere bøder end de anførte. Det kan f.eks. være ved bagatelagtige overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven og i tilfælde, hvor gerningsmanden har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, han har forvoldt. Andre formildende omstændigheder kan være gerningsmandens personlige og økonomiske forhold og hvis der er gået så lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget, at anvendelsen af den sædvanlige straf er unødvendig.

7. Andre ændringer i lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om kemiske stoffer og produkter.

7.1. Lov om miljøbeskyttelse

Lovforslaget indeholder en ændring af miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 2. Ændringen er af ren teknisk karakter og uden tilknytning til det øvrige lovforslag. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1.

Folketingets Ombudsmand har den 12. januar 2005 afgivet udtalelse i en sag (Ombudsmandens journalnummer 2003-1948-110), der skulle bedømmes efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, og som rejste spørgsmål om kontinuitetsbrud. Ombudsmanden anså det for uheldigt, at lovgivningen på dette område ikke indeholder regler om kontinuitetsbrud (dvs. regler om, hvad der retligt sker, når en godkendelse eller lignende ikke udnyttes i en sammenhængende periode). Ombudsmanden har derfor henstillet, at der indsættes sådanne regler i lov om miljøbeskyttelse i forbindelse med en kommende revision af loven.

På denne baggrund foreslås der en § 78 a indført. Den foreslåede § 78 a indeholder en generel regel om, at godkendelser, tilladelser og dispensationer efter loven eller regler udstedt i medfør heraf bortfalder, hvis de ikke har været udnyttet i tre sammenhængende år. Også naturbeskyttelsesloven, skovloven, råstofloven, planloven og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug indeholder regler om bortfald i tilfælde af kontinuitetsbrud.

Bestemmelsen finder for det første anvendelse, hvor en virksomhed eller aktivitet har været igangsat og derefter er blevet afbrudt. Bestemmelsen finder for det andet anvendelse, hvor en godkendelse m.v. ikke er påbegyndt udnyttet, og der ikke er fastsat andre regler om, at godkendelser m.v. skal udnyttes inden en særlig frist for ikke at bortfalde.

Med bestemmelsen lovfæstes den hidtidige administrative praksis vedrørende kontinuitetsbrud, der har

udviklet sig på området for miljøgodkendelser efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Praksis på dette område er i dag, at der efter et længevarende ophold – typisk af ca. 3 års varighed – i en virksomheds drift, kræves en miljøgodkendelse, hvis driften genoptages. Denne periode kan efter en konkret vurdering være kortere eller længere. Begrundelsen for denne godkendelsespligt er dels, at omgivelserne i almindelighed vil have disponeret i tillid til, at virksomhedens drift er ophørt, dels at godkendelsen kan hvile på forældede vilkår, hvorfor forudsætningen for fortsat drift er en nyvurdering af virksomheden og vilkårene for driften.

Den foreslåede bestemmelse skønnes især at få betydning for godkendelser og tilladelser, der meddeles efter miljøbeskyttelseslovens §§ 19, 28 og 33.

Særligt for godkendelser efter miljøbeskyttelseslovens § 33 vedrørende eksisterende husdyrbrug foreslås, at der skal gælde de samme regler om kontinuitetsbrud som efter § 33, stk. 3, i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Herefter gælder, at også hvis en godkendelse kun er blevet delvist udnyttet over en periode, fx ved at der ikke er indsat så mange dyr, som godkendelsen oprindeligt gav mulighed for, vil dette delvise ophør af udnyttelsen medføre, at godkendelsen bortfalder for den del, der ikke har været udnyttet. Miljøministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte regler om helt eller delvist bortfald af andre afgørelser vedrørende eksisterende husdyrbrug end godkendelser efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Endvidere foreslås der indført en hjemmel for miljøministeren til at fastsætte regler om bortfald af tilladelser, godkendelser mv., der ikke er udnyttet inden udløbet af en nærmere fastsat frist.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2.

7.2. Lov om beskyttelse af havmiljøet

Det foreslås, at det i havmiljøloven præciseres, at der gælder et forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning) uden forudgående tilladelse, ligesom der foreslås en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler om tilsynsmyndighedens virksomhed og en hjemmel for tilsynsmyndigheden til at lovliggøre ulovlige forhold.

Der henvises til lovforslagets § 2.

7.3. Lov om kemiske stoffer og produkter

Ændringen af lov om kemiske stoffer og produkter har til formål at forbedre og ensarte kontrolindsatsen med plantebeskyttelsesmidler på jordbrug ved at indføre en énstrengt kontrol med jordbrugets anvendel-

se af plantebeskyttelsesmidler. Derudover gennemføres visse EU-krav til gensidig anerkendelse af laboratorier.

Der henvises til lovforslagets § 3

8. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ændringen af lov om kemiske stoffer og produkter (lovforslagets § 3) medfører, at kun én myndighed fører det nødvendige tilsyn med plantebeskyttelsesmidler på jordbrug. Det betyder, at tilsynskompetence overføres fra kommunerne til staten. Det vurderes ikke at indebære væsentlige eller øgede administrative konsekvenser for det offentlige som helhed. Kommunerne har i 1997 fået kompensation på 300.000 kr. årligt til det samlede tilsyn efter lovens § 46, stk. 1, hvilket i PL 2007 udgør ca. 400.000 kr. på årsbasis. Det forventes, at det samlede tilsyn også fremover vil ligge på dette niveau.

Lovforslaget skønnes ikke i øvrigt at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

9. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Ændringen af lov om kemiske stoffer og produkter (lovforslagets § 3), hvorved der foreslås indført en énstrengt kontrol med jordbrugets anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, vil medføre en mindre administrativ lettelse for de kontrollerede jordbrugere, idet de fremover kun skal kontrolleres af en myndighed mod tre i dag.

Lovforslaget skønnes ikke i øvrigt at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

10. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgere.

11. De miljømæssige konsekvenser

Indførelse af en énstrengt kontrol med jordbrugets anvendelse af plantebeskyttelsesmidler i lov om kemiske stoffer og produkter (lovforslagets § 3) kan medføre en mere effektiv håndhævelse. En mere effektiv håndhævelse forventes at indebære en begrænset positiv miljømæssig konsekvens, i det omfang håndhævelsen fører til en afdækning af flere overtrædelser.

Lovforslagets § 1, nr. 3, forventes at have en præventiv effekt, således at lovgivningen overholdes i højere grad end i dag. Det forventes samtidig, at lovforslaget vil sikre en bedre håndhævelse af lovgivningen.

Det forventes derfor, at lovforslagets § 1, nr. 3 vil medføre færre skader på miljøet.

12. Forholdet til EU-retten

Ændringen af lov om kemiske stoffer og produkter (lovforslagets § 3) gennemfører EU-krav til gensidig anerkendelse af laboratorier (ikkediskriminationsprincippet).

Det følger af EU-retten, at der ikke må diskrimineres. Den nuværende henvisning til akkreditering af DANAK indebærer i praksis et diskriminerende krav om akkreditering af DANAK, hvis henvisningen ikke suppleres af en bestemmelse om gensidig anerkendelse af laboratorier og prøvningsorganer akkrediteret af et tilsvarende udenlandsk akkrediteringsorgan.

Lovforslaget indeholder ikke i øvrigt EU-retlige aspekter.

13. Hørte myndigheder og interesseorganisationer

Danske Regioner, KL, 3F Fagligt Fælles Forbund, 92-gruppen for bæredygtig udvikling, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Affald Danmark, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centraladministration, Akadimirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Batteriforeningen, Benzinforhandlernes Fælles Repræsentation, Bilfærgernes Rederiforening, Biologforbundet, Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheforeningen SPT, Bryggerforeningen, Byggesocietet, Campingrådet, Centralforeningen af autoreparatører i Danmark, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, DAKOFA (Dansk Komité for Affald), Danmarks Apotekerforening, Danmarks Cykle Union, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Motor Union, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Botanisk Forening, Dansk Byggeri, Dansk Cyklistforbund, Dansk Energi, Dansk Energi, Brancheforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Firmaidrætsforbund DFIF, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Galvanisør Union, Dansk Gartneri, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Handel og Service (DHS), Dansk Industri, Dansk Islandshesteforening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landbrug, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Me-

tal, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Rideforbund, Dansk Skovforening, Dansk Textil og Beklædning, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vandrelaug, Danske Dagblades Forening, Danske Fjernvarmeverkers Forening, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Mejeriers Fællesorganisation, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DASU (Dansk Automobil Sports Union), De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Danske Dommerforening, Det Økologiske Råd, DHI – Institut for Vand og Miljø, Dommerfuldmægtigforeningen, DONG, DTC, Elsam, Emballageindustrien, Energi E2, ENERGINET.DK, Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, FMK-sekretariatet, FORCE Technology, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Grus- og Stenindustrier, Foreningen af Danske Jordbrugskalkværker, Foreningen af Danske Kraftvarmeverker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af miljømedarbejdere i kommunerne, Foreningen af offentlige anklagere, Foreningen af politimestre i Danmark, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen for Danmarks Fiskemel og Fiskeolieindustri, Foreningen for danske ral- og sandsugere, Friluftsrådet, Genvindingsindustrien, Grafisk arbejdsgiverforening, Green Network, Greenpeace Danmark, Grovvarerbranchens Miljøarbejdsgruppe, GrænseRegion Syd, GTS (Godkendt Teknologisk Service), HORESTA, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, HTSI Erhvervsorganisationen, Håndværksrådet, IMOKA, Ingeniørforeningen i Danmark, Institut for Menneskerettigheder,

International Transport Danmark, Jordbrugets Bedriftssundhedstjeneste, Kalk- og Teglværksforeningen, Kommunale Tjenestemænd og overenskomstansatte (KTO), Kommunekemi, Københavns Havn, Københavns Universitet, Landbrugets Rådgivningscenter, Landbrugsrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsforeningen Levende Hav, LO (Landsorganisationen i Danmark), Mejeriforeningen, MINA, Mærsk Olie & Gas A/S, Natur- og Ungdom, NOAA, Novo Nordisk, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Plastindustrien i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Bornholm, Præsidenten for Retten i Esbjerg, Præsidenten for Retten i Frederiksberg, Præsidenten for Retten i Glostrup, Præsidenten for Retten i Helsingør, Præsidenten for Retten i Herning, Præsidenten for Retten i Hillerød, Præsidenten for Retten i Hjørring, Præsidenten for Retten i Holbæk, Præsidenten for Retten i Holstebro, Præsidenten for Retten i Horsens, Præsidenten for Retten i Kolding, Præsidenten for Retten i København, Præsidenten for Retten i Lyngby, Præsidenten for Retten i Nykøbing Falster, Præsidenten for Retten i Næstved, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Randers, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Svendborg, Præsidenten for Retten i Sønderborg, Præsidenten for Retten i Viborg, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for mindre skibe, Renosam, Retssikkerhedsfonden, Returbat, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, SMOK (Sønderjyllands Modtageordning for Olie og Kemikalieaffald), Spildevandsteknisk Forening, Søfartens Ledere, Uniscrap, Verdensnaturfonden, Visit Denmark, Århus Universitet, De Danske Bilimportører .

14. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angives omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angives omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Mindre administrative lettelser (lovforslagets § 3)	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Bedre håndhævelse og færre overtrædelser og derved en miljømæssig forbedring	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ændringen af lov om kemiske stoffer og produkter (lovforslagets § 3) gennemfører EU-krav til gensidig anerkendelse af laboratorier (ikkediskriminationsprincippet). Lovforslaget indeholder ikke i øvrigt EU-retlige aspekter.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**(Lov om miljøbeskyttelse)*

Til nr. 1

Forslaget nyaffatter miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 2, for at undgå tvivl om bestemmelsens indhold efter flere lovændringer, hvoraf en endnu ikke er trådt i kraft. Der er ikke i øvrigt tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring.

Miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 2, havde i lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 følgende ordlyd: »Spildevandsplanen må ikke stride mod regionplanen og forudsætninger efter stk. 4«. Bestemmelsen blev ved § 2 i lov nr. 1151 af 17. december 2003 nyaffattet til: »Spildevandsplanen må ikke stride mod vandplanen, jf. lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale beskyttelsesområder, regionplanen og forudsætninger fastsat efter stk. 4.« Denne nyaffattelse er ikke trådt i kraft endnu. Ifølge § 5, stk. 3, i lov nr. 1151 træder de ændringer, der følger af blandt andet § 2, i kraft i de enkelte amter, når der er offentliggjort en vandplan, der gælder for amtet, efter lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.

Ikrafttrædelsesbestemmelsen blev imidlertid nyaffattet ved § 3 i lov nr. 570 af 24. juni 2005, hvor den har fået følgende ordlyd: »Miljøministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af de ændringer, der

følger af § 1, nr. 6-11, og 19, § 2, § 3 og § 4, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 4. Ministeren kan fastsætte forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for de enkelte vanddistrikter.« Ministeren har ikke udnyttet denne hjemmel endnu. Det vil i overensstemmelse med bemærkningerne ske samtidig med, at vandplanerne for de enkelte vanddistrikter bliver offentliggjort. De første vandplaner skal være endeligt vedtaget inden den 22. december 2009.

Ved § 1, nr. 26, i ændringslov nr. 569 af 24. juni 2005 blev »regionplanen« i § 32, stk. 2, ændret til »kommuneplanen«. Denne ændring trådte i kraft den 1. januar 2007, jf. lovens § 2, nr. 2, hvorefter den gældende bestemmelse har følgende ordlyd: »Spildevandsplanen må ikke stride mod kommuneplanen og forudsætninger efter stk. 4.« Denne ændring forholder sig ikke til den mellemliggende, ikke ikrafttrådte nyaffattelse. For at undgå tvivl om, hvorvidt ændringen fra »regionplanen« til »kommuneplanen« også gælder for ændringen i § 2 i lov nr. 1151 af 17. december 2003, nyaffattes bestemmelsen således, at »regionplanen« ændres til »kommuneplanen« i den endnu ikke ikrafttrådte nyaffattelse. Spildevandsplanen må fortsat ikke stride mod regionplanen, jf. § 5 i lov nr. 571 af 24. juni 2005 om ændring af lov om planlægning (Udmøntning af kommunalreformen).

Ændringen erstatter nyaffattelsen i § 2 i lov nr. 1151 af 17. december 2003 og skal derfor træde i kraft på samme tidspunkt som denne ellers skulle være sat i kraft, dvs. efter ministerens bestemmelse, når vand-

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse og forskellige andre love

planerne for de enkelte vanddistrikter bliver offentliggjort. Ministeren kan fastsætte forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for de enkelte vanddistrikter. Nyaffattelsen af § 32, stk. 2, i § 2 i lov nr. 1151 af 17. december 2003 skal herefter ikke sættes i kraft.

Til nr. 2

Der foreslås indsat en bestemmelse i § 78 a, der regulerer bortfald af tilladelser, godkendelser og dispensationer efter loven eller efter regler udstedt i medfør af loven. I § 78 b foreslås indført regler om bortfald, der alene skal gælde i forhold til husdyrbrug. Begrundelsen for den foreslåede opdeling i § 78 a og b er, at der for husdyrbrug tilsigtes at skulle gælde særlige regler om bortfald, som svarer til de regler om bortfald, der er fastsat i § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug.

Efter bestemmelsen i forslaget til § 78 a, stk. 1, bortfalder godkendelser, tilladelser og dispensationer efter loven eller regler udstedt i medfør heraf, hvis de ikke har været udnyttet i tre sammenhængende år.

Det kan være hensigtsmæssigt i afgørelsen at oplyse om, at godkendelsen m.v. på denne måde kan bortfalde.

Bestemmelsen i § 78 a, stk. 1, omfatter kun det fuldstændige ophør af en virksomhed eller en aktivitet. Det betyder, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på de produktionsudsving, som en virksomhed eksempelvis kan have inden for rammerne af en miljøgodkendelse med et fastsat produktionsmaksimum. Ved en længerevarende og markant nedgang i produktionen i forhold til det, en virksomhed er godkendt til, vil godkendelsen løbende kunne justeres til produktionen på foranledning af virksomheden selv eller i forbindelse med revurdering, jf. § 41 b.

Når en tilladelse, godkendelse eller dispensation er bortfaldet som følge af kontinuitetsbrud, vil en genoptagelse af driften kræve ny godkendelse, tilladelse eller dispensation. Dette gælder også ved kontinuitetsbrud, der finder sted i retsbeskyttelsesperioden, jf. § 41 a. Dette svarer til, hvad der gælder efter § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Reglen i § 78 a, stk. 1, finder anvendelse både i tilfælde, hvor en virksomhed eller aktivitet har været igangsat og derefter er blevet afbrudt, og i tilfælde, hvor en godkendelse m.v. ikke er påbegyndt udnyttet, og der ikke i medfør af § 78 a, stk. 2, er fastsat andre regler om, at godkendelser m.v. skal udnyttes inden en særlig frist for ikke at bortfalde.

Der tilsigtes med forslaget ingen ændringer i gældende ret i forhold til muligheden for at genoptage

driften efter nedlæggelse af forbud eller i forhold til muligheden for at tilbagekalde eller ændre godkendelser m.v.

Bestemmelsen i § 78 a, stk. 2, bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om, at uudnyttede tilladelser, godkendelser mv. bortfalder ved udløbet af en nærmere fastsat frist, der kan afvige fra de tre år, der er nævnt i § 78 a, stk. 1. Der findes allerede – med hjemmel i lovens § 35 – en sådan regel i § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed, hvorefter en godkendelse skal oplyse, at den bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden udløbet af en nærmere fastsat frist. Fristen må normalt ikke overstige to år fra godkendelsens meddelelse. Ved gennemførelse af planlagte udvidelser eller ændringer, jf. lovens § 36, må fristen for udnyttelse af denne del af godkendelsen normalt ikke overstige fem år, jf. § 16, stk. 2. Disse bestemmelser planlægges videreført uændret.

En godkendelse efter § 33 kan først anses for udnyttet, når den godkendte virksomhed eller indretning eller det godkendte anlæg er i drift.

Forslaget til § 78 b, stk. 1, indeholder særlige regler om godkendelser efter lovens § 33, som vedrører eksisterende husdyrbrug, der endnu ikke har fået en godkendelse efter reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, idet reglerne i den nævnte lov først får virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser af anlægget eller på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen finder grundlag for at revurdere husdyrbrugets godkendelse, jf. § 103 i nævnte lov.

Det foreslås, at der for godkendelser vedrørende eksisterende husdyrbrug skal gælde de samme regler om kontinuitetsbrud som efter § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Bestemmelsen i denne lov fastsætter, at hvis en tilladelse eller godkendelse meddelt efter loven ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de 3 seneste år. Reglen i § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed planlægges også for disse videreført uændret.

Forslagets § 78 b, stk. 2, svarer til forslaget § 78 a, stk. 2.

Også for husdyrbrug planlægges reglen i § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed videreført uændret.

Forslagets § 78 b, stk. 3, bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om, at bestemmelsen i § 78 b,

stk. 1, om helt eller delvist bortfald af godkendelser også skal finde anvendelse ved andre afgørelser vedrørende husdyrbrug end godkendelser efter lovens § 33. Hensigten er, at der skal gælde ens regler om kontinuitetsbrud for de eksisterende husdyrbrug, der endnu ikke er omfattet af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, og de husdyrbrug, der er omfattet af den nævnte lov. Bemyndigelsen forventes udnyttet til at fastsætte regler om kontinuitetsbrud for afgørelser, der er truffet før den 1. januar 2007 i medfør af den dagældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Afgørelser af denne type vil fremover blive truffet efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og vil således være omfattet af § 33 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der kan eksempelvis fastsættes regler om kontinuitetsbrud i forbindelse med lokaliseringstilladelser og forhåndsansmeldelser efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I det omfang der ikke i medfør af bemyndigelsen i § 78 a, stk. 2, eller § 78 b, stk. 2, fastsættes andre regler, gælder bestemmelsen i § 78 a, stk. 1, for andre afgørelser vedrørende de eksisterende husdyrbrug end godkendelser efter lovens § 33.

Til nr. 3.

Formålet med indførelsen af den foreslåede nye bestemmelse er at fastslå, at der ved bødeudmålingen skal lægges vægt på lovens hensyn, og at det skal betragtes som en skærpene omstændighed, hvis en overtrædelse af loven er begået i forbindelse med udøvelse af erhvervsvirksomhed.

Lovforslaget forudsættes at få som konsekvens, at bødeniveauet for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, skærpes, jf. nærmere herom i afsnit 4-6 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Samtidig forudsættes det, at den administrative praksis ensrettes, således så bødeniveauet er ensartet i sammenlignelige sager.

Til nr. 4.

Ændringen er en konsekvensrettelse som følge af indsættelsen af et nyt stykke i miljøbeskyttelseslovens § 110, jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 3.

Til § 2

(Lov om beskyttelse af havmiljøet)

Til nr. 1

Bestemmelserne i § 45 b og § 45 c foreslås indsat, fordi bl.a. mange EU-direktiver indeholder regler, der

berører myndighedernes tilsynsforpligtelser. Det er herunder fundet hensigtsmæssigt at have mulighed for at kunne udstede nærmere regler for tilsynsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomhed efter loven.

Ad § 45 b

Bestemmelsen giver hjemmel til, at tilsynsmyndigheden efter § 45 kan undlade at behandle forhold, som er af bagatelagtig karakter. Det gælder både, hvor tilsynsmyndigheden selv bliver opmærksom på forhold, og hvor der er modtaget en klage over forhold.

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 68.

Ad § 45 c

Bestemmelsen foreslås indsat i havmiljøloven, for derved at kunne give ministeren mulighed for at udstede administrative forskrifter for tilsynsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomhed. Hører tilsynsmyndigheden ikke under miljøministeren, vil de administrative forskrifter blive udarbejdet i samarbejde med den pågældende minister, hvorunder tilsynsvirksomheden hører, jf. også havmiljølovens § 8. Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 73.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af § 59 indebærer en præcisering af straffehjemlen, for så vidt angår dumpning af optaget havbundsmateriale uden tilladelse.

Til § 3

(Lov om kemiske stoffer og produkter)

Til nr. 1

Den gældende § 25, stk. 1, litra d, om salg af meget giftige og giftige stoffer og produkter uden rekvisition til laboratorier og institutioner, der er akkrediteret, jf. Erhvervsministeriets regler herom, foreslås ændret. Den gældende bestemmelse i § 25 henviser alene til dansk akkreditering. Henvisning hertil indebærer i praksis et diskriminerende krav om akkreditering af DANAK, såfremt henvisningen ikke suppleres af en bestemmelse om gensidig anerkendelse af laboratorier og prøvningsorganer akkrediteret af et tilsvarende udenlandsk akkrediteringsorgan. Det præciseres derfor i forslaget, at også laboratorier og institutioner, der er akkrediteret af et akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's (EA's) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse, kan købe gifte uden rekvisition.

Til nr. 2

Tilsyn med jordbrugets anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (defineret i bilag 1.1 til loven) er hidtil blevet udført af 3 forskellige myndigheder: Kommunerne, Plantedirektoratet og Miljøstyrelsen.

Kommunerne fører tilsyn med vaskepladser samt sprøjtecertifikater.

Plantedirektoratet fører tilsyn med besiddelse af plantebeskyttelsesmidler, korrekt opbevaring og anvendelse af plantebeskyttelsesmidler samt besiddelse og korrekt udfyldning af sprøjtejournaler, jf. §§ 1 og 4 i bekendtgørelse nr. 492 af 7. juni 1994 om sprøjtejournaler og eftersyn af sprøjteudstyr i jordbruget.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med biocider og plantebeskyttelsesmidler på alle andre steder end på jordbrug samt med ulovlig import af bekæmpelsesmidler.

EU-Kommissionen har kritiseret, at tre forskellige myndigheder fører kontrol med plantebeskyttelsesmidler hos jordbrugere, uden at myndighederne koordinerer indsatsen tilstrækkeligt. På baggrund heraf er det blevet besluttet at ændre kontrollen, således at kun én myndighed kontrollerer området.

Der er hjemmel til at overføre tilsynsopgaver i loven til statslige myndigheder, jf. § 45, stk. 1, men der er ikke hjemmel til at fratage kommunalbestyrelsen de opgaver, som er tillagt dem i medfør af § 46, stk. 1.

Forslaget ophæver derfor den gældende tilsynsbestemmelse i § 46, stk. 1. Bestemmelsen giver kommunerne kompetencen til at føre tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af lovens §§ 38 a-38 c. Hjemlen i § 38 a til at fastsætte regler om sprøjtefrie zoner er ikke udnyttet. Hjemlen i § 38 b er anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelse om undervisning for erhvervsmæssige brugere af bekæmpelsesmidler mv. Hjemlen i § 38 c er ved kongelig resolution af 28. august 1992 overført til Landbrugsministeriet, nu Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Den tilsynskompetence, der hidtil har ligget hos kommunerne, påtænkes delvist overført til Plantedirektoratet og i øvrigt til Miljøstyrelsen, jf. nedenfor, i medfør af lovens § 45, stk. 1, hvorefter ministeren kan henlægge sine opgaver efter loven til andre statslige myndigheder.

Det påtænkes, at Plantedirektoratet i en kommende bekendtgørelse udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven tillægges tilsyn med besiddelse af lovligt sprøjtebevis og -certifikat samt vask og påfyldning m. v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, således at der opnås en énstregen kontrol vedrørende besiddelse, anvendelse og opbevaring af plantebeskyttelsesmidler hos jordbrugere, der er forpligtet til

at føre sprøjtejournal, og at denne kontrol foretages af Plantedirektoratet.

Den påtænkte overførsel af kontrolopgaver til Plantedirektoratet indebærer derfor ikke, at Miljøstyrelsen fremover ikke skal føre tilsyn med plantebeskyttelsesmidler. Miljøstyrelsen vil fortsat føre tilsyn med plantebeskyttelsesmidler, hvor Plantedirektoratet ikke fører tilsyn, det vil sige hos producenter, importører, maskinstationer, grovvareselskaber, haveelskaber, forretninger, skovbrug og lignende. Ændringen medfører, at Miljøstyrelsen fremover som noget nyt også skal føre kontrol med sprøjtecertifikater andre steder end hos jordbrugere.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvensrettelse som følge af, at § 46, stk. 2, bliver § 46, stk. 1, jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 2.

Til nr. 4

Forslaget til ændring er en konsekvensrettelse som følge af ophævelsen af § 46, stk. 1, om den kommunale tilsynspligt, jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 2.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2008.

§ 32, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse skal træde i kraft på samme tidspunkt, som § 2 i lov nr. 1151 af 17. december 2003 ellers skulle være sat i kraft, hvilket vil sige efter miljøministerens bestemmelse, når vandplanerne for de enkelte vanddistrikter bliver offentliggjort. Miljøministeren kan fastsætte forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for de enkelte vanddistrikter.

Loven finder anvendelse på overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven, der begås efter den 1. april 2008. Er gerningsmanden tidligere blevet straffet for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, kan sådanne overtrædelser tillægges gentagelsesvirkning efter de nye regler. Det vil sige, at anden gang, der sker en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bør der ske en fordobling af det vejledende bødeniveau. Dette uanset om første overtrædelse var begået før lovens ikrafttræden.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører den territoriale gyldighed af lovforslaget.

Det foreslås i stk. 1, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, da miljøbeskyttelsesloven og lov om kemiske stoffer og produkter, der ændres med dette lovforslag ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det sikres dog i stk. 2, at ændringerne i havmiljøloven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 32. Stk. 1. ...

Stk. 2. Spildevandsplanen må ikke stride mod kommuneplanen og forudsætninger fastsat efter stk. 4.

Stk. 3 og 4. ...

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 foretages følgende ændringer:

1. § 32, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Spildevandsplanen må ikke stride mod vandplanen, jf. miljømålsloven, kommuneplanen og forudsætninger efter stk. 4.«

2. Efter § 78 indsættes:

»§ 78 a. En tilladelse, godkendelse eller dispensation efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af denne lov bortfalder, hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. dog stk. 2 og § 78 b.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at uudnyttede tilladelser, godkendelser eller dispensationer efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af denne lov bortfalder på et andet tidspunkt end efter stk. 1.

§ 78 b. Hvis en godkendelse efter lovens § 33 til husdyrbrug ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at uudnyttede godkendelser efter lovens § 33 til husdyrbrug bortfalder på et andet tidspunkt end efter stk. 1.

*Gældende formulering***§ 110. stk. 1. ...**

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

stk. 5-10. ...

§ 59. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 11, stk. 1 og 2, § 13, § 20, stk. 1, § 21, § 22, stk. 1, § 23, stk. 1, § 25, § 31, stk. 1 og 2, § 53, stk. 1, og § 54, stk. 1,

Lovforslaget

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at stk. 1 også skal finde anvendelse for andre afgørelser vedrørende husdyrbrug, der er truffet efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af loven. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at uudnyttede afgørelser bortfalder på et andet tidspunkt end efter stk. 1«

3. I § 110 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Ved udmåling af bødestraf skal der lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i § 1. Det er en skærpene omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.«

Stk. 5-10 bliver herefter stk. 6-11.

4. § 110, *stk. 8*, der bliver *stk. 9*, ændres »*stk. 6*« til: »*stk. 7*«.

§ 2

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 925 af 28. september 2005, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 474 af 31. maj 2005 og senest ved § 30 i lov nr. 551 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 45 a indsættes:

»**§ 45 b.** Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

§ 45 c. Miljøministeren kan fastsætte regler om tilsynsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomhed.«

Gældende formulering

- 2) tilsidesætter vilkår efter § 27 og § 54, stk. 1,
- 3) undlader at foretage indberetning efter § 38, stk. 1-3, eller undlader at meddele oplysninger efter § 38, stk. 4,
- 4) undlader at efterkomme et forbud eller påbud efter § 43, stk. 1-3, eller forbud efter § 43 a, stk. 1 og 2,
- 5) modvirker undersøgelser efter § 42 eller tilsyn efter § 45, stk. 2,
- 6) fjerner eller ændrer udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 45 a,
- 7) overtræder bestemmelser fastsat i De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, jf. § 1, og
- 8) modvirker tilbageholdelse efter § 44, stk. 3.

Lovforslaget

2. § 59, stk. 1, nr. 2, affattes således:

- »2) dumper optaget havbundsmateriale uden til-ladelse, jf. § 26, stk. 1, eller tilsidesætter vil-kår efter § 27 og § 54, stk. 1,«.

§ 3

I lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lov-bekendtgørelse nr. 1755 af 22. december 2006, foretages følgende ændringer:

§ 25. Meget giftige og giftige stoffer og pro-dukter må uden rekvisition sælges til:

- d) laboratorier og institutioner, der er akkre-diteret, jf. Erhvervsministeriets regler herom,

1. I § 25, stk. 1, nr. 1, *litra d*, ændres »jf. Erhvervsministeriets regler herom,« til: »af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er me-dunderskriver af European co-operation for Ac-creditations multilaterale aftale om gensidig an-erkendelse,«.

§ 46. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af §§ 38 a-c.

2. § 46, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 1 og 2.

Gældende formulering

Stk. 2: Ministeren kan i øvrigt bemyndige kommunalbestyrelsen eller den myndighed, der i øvrigt fører tilsyn og kontrol med den pågældende virksomhed efter reglerne i kapitel 9 i lov om miljøbeskyttelse til at udføre opgaver i forbindelse med tilsynet med, at loven og forskrifter udfærdiget efter loven overholdes.

Stk. 3: Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 og 2, herunder at tilsynsmyndighedens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Lovforslaget

3. § 46, stk. 2, der bliver stk. 1, affattes således:

»*Stk. 2:* Ministeren kan bemyndige kommunalbestyrelsen eller den myndighed, der i øvrigt fører tilsyn og kontrol med den pågældende virksomhed efter reglerne i kapitel 9 i lov om miljøbeskyttelse, til at udføre opgaver i forbindelse med tilsynet med, at loven og forskrifter udfærdiget efter loven overholdes.«

4. I § 46, *stk. 3*, der bliver *stk. 2*, udgår: »og 2«.

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse og forskellige andre love

Til lovforslag nr. L 4. Skriftlig fremsættelse (28. november 2007)

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (Strafskærpeelse m.v.)

(Lovforslag nr. L 4).

Der er tale om en genfremsættelse af det lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (Strafskærpeelse m.v.) (L 4), som blev fremsat for Folketinget den 3. oktober 2007, førstebehandlet den 9. oktober 2007 og som bortfaldt ved udskrivelse af folketingsvalget den 24. oktober 2007.

Det må ikke kunne betale sig at overtræde miljøbeskyttelsesloven. Det har Folketinget tilkendegivet ved flere lejligheder. Med dette lovforslag ønsker regeringen at gennemføre en generel skærpeelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven. Det gælder såvel i sager om overtrædelser, der er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, som i sager om privates overtrædelser af loven.

Det er regeringens opfattelse, at der i dag er en række tilfælde, særligt i de mindre alvorlige sager om overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven, hvor den bødestraf der udmåles, ikke afspejler den alvor, hvormed samfundet bør se på overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Et lavt og svingende bødeniveau har ikke den nødvendige præventive effekt over for miljøsynderne, som må kræves for at gældende miljøregler respekteres og overholdes.

Med lovforslaget foreslås derfor en generel skærpeelse af bødeniveauet i de mindre alvorlige sager om overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Lovforslaget har til formål at hæve bundniveauet for bøder på miljøbeskyttelseslovens område – både for privates og erhvervsdrivendes overtrædelser.

Lovens straffebestemmelse foreslås ændret, sådan at det skal betragtes som en skærpende omstændighed, at en overtrædelse er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv. Det foreslås tillige, at lovens straffebestemmelse bliver ændret, så det bliver fremhævet, at der ved udmåling af bødestraf skal lægges vægt på miljøbeskyttelseslovens formål.

Lovforslaget har også til formål at ensrette bødeudmålingen. Til dette formål foreslås vejledende bødeniveauer. Det foreslås, at bødeniveauet for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven i førstegangstilfælde i almindelighed bør være på minimum kr. 5.000.

For visse overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven foreslås særlige bødeniveauer, eksempelvis:

- Etablering, ændring og udvidelse af listevirksomhed uden miljøgodkendelse, hvor der foreslås et bødeniveau på kr. 50.000.
- Ulovlig nedgravning, udledning og oplæg af forurenende stoffer m.v., der kan medføre forurening, hvor der foreslås et bødeniveau på kr. 20.000.
- Ulovlig udledning af stoffer, der kan forurene vandet, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 20.000.
- Ulovlig opbevaring af skrotbiler, hvor der foreslås et bødeniveau på minimum kr. 20.000 for erhvervsdrivendes ulovlige opbevaring af op til fem skrotbiler, dog foreslås et bødeniveau på minimum kr. 5.000 pr. bil op til to biler. Herudover foreslås et bødeniveau på minimum kr. 3.000 pr. bil for privates ulovlige opbevaring af skrotbiler.
- Ulovlig håndtering af affald, hvor der foreslås et bødeniveau på kr. 20.000.
- Ulovlig henkastning af affald i naturen, hvor der foreslås et bødeniveau på kr. 8.000 for erhvervsdrivende og kr. 5.000 for private. For privates henkastning af små mængder skovtursaffald foreslås et bødeniveau på kr. 1.000.

– Ulovlig henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser, hvor der foreslås et bødeniveau på kr. 5.000 for erhvervsdrivende og kr. 3.000 for private.

Derudover foreslås det, at anden gang en person eller virksomhed begår den samme overtrædelse, skal bøden være dobbelt så høj som første gang.

Lovforslaget ændrer ikke ved, at det fortsat er domstolene, der i sidste instans afgør, hvilken bøde der skal udmåles for den konkrete overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven. Afgørelsen beror på domstolenes vurdering af sagens omstændigheder. Det betyder, at der både kan være grundlag for at give en højere eller lavere bøde end det foreslåede bødeniveau, alt afhængig af, om der i sagen foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Herudover indeholder lovforslaget visse mindre ændringer af miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven og lov om kemiske stoffer og pro-

dukter. Disse ændringer er tidligere blevet fremsat d. 1. marts 2007 ved lovforslag nr. 175 om forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven og forskellige andre love (Implementering af miljøansvarsdirektivet). De foreslåede ændringer i miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven og lov om kemiske stoffer og produkter er i hovedsagen uændret i forhold til lovforslag L 175, dog er der sket visse ændringer, primært af lovteknisk karakter.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. april 2008. Dog fastsætter miljøministeren tidspunktet for ikrafttræden af den foreslåede bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 2, om spildevandsplaner. Ministeren kan desuden fastsætte forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for de enkelte vanddistrikter.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.